

ชื่อเรื่อง การเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้การจัดการความรู้

ผู้วิจัย นายวิสิทธิ์ โทแก้ว **ปริญญา** ค.ม. (หลักสูตรและการสอน)

กรรมการที่ปรึกษา ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล **ประธานกรรมการ**

ดร.สมบัติ ฤทธิเดช **กรรมการ**

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ประการแรก เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้การจัดการความรู้ ประการที่สอง เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะทางวิทยาศาสตร์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 33 คน ครู โรงเรียนบ้านเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 3 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นผู้รู้ของชุมชนเม็กดำ จำนวน 3 คน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้การจัดการความรู้ ได้แก่ สสำรวจระดับความต้องการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การสนทนากลุ่ม เรื่องเล่าเราพั่ง การสกัดขุมความรู้ การสังเคราะห์แก่นความรู้ การทบทวนหลังการปฏิบัติ การถอดบทเรียน และ เวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า

1. กระบวนการเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้การจัดการความรู้ ระดับความต้องการในการเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้การจัดการความรู้ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจความต้องการจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ครู โรงเรียนบ้านเม็กดำ ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนรวมทั้งสิ้น 103 คน เป็นเพศชาย 38 คน คิดเป็นร้อยละ 36.89 เพศหญิง 65 คน คิดเป็นร้อยละ 63.11 อายุของผู้ตอบแบบสำรวจมีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.01 ของทั้งหมด ระดับการศึกษาประถมศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 37.86 ของทั้งหมด ความต้องการในการเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้การจัดการความรู้ ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสำรวจทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นว่าการเรียนความหลากหลายทางชีวภาพเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมของชุมชนและสามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดความรักในท้องถิ่น เรื่องที่ต้องการที่จะนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันมากที่สุด คือ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติในป่า ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างสูงสุด การกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรม นั้น ๆ ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนั้น การจัดการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นจะทำให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่และไม่ลืมรากเหง้าของตนเอง สมควรจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ให้มาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถรักษาไว้ซึ่งองค์ความรู้เพราะจะมีการถ่ายทอดสู่ลูกหลาน การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นจะสามารถทำให้เรียนได้อย่างเป็นธรรมชาติ เกิดความคุ้นเคยและความเป็นกันเองซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งในการสนทนากลุ่มทำให้ได้ข้อสรุปว่าให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้การจัดการความรู้ โดยให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถในด้านทรัพยากรในป่า มาเป็นผู้ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. คุณลักษณะทางวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัยในครั้งนี้โดยส่วนใหญ่ยอมรับว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ในครั้งนี้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ โดยการสืบค้นถอดความรู้ ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในตัวคน เป็นความรู้ที่ผู้อื่นสามารถเรียนรู้ รวบรวมจัดเป็นคลังข้อมูล ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม นักเรียนเกิดคุณลักษณะทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ความสนใจใฝ่รู้ ความมุ่งมั่น อดทน รอบคอบ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ประหยัด การร่วมแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความมีเหตุผล การทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างสร้างสรรค์

TITLE : Biodiversity Learning by Using Knowledge Management

AUTHOR : Wisit Thokaew **DEGREE :** M.Ed. (Curriculum and Instruction)

ADVISORS : Dr.Sakpong Homhuan Chairman

Dr.Sombat Ritthidesh Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2010

ABSTRACT

The purposes of this research aimed to: firstly, study the biodiversity learning by using knowledge management, secondly, enhance the characteristic in science for the students. The target group of this research was 33 Prathom Suksa 6 students at Ban Mekdum School, the first semester of the 2009 academic year, Office of Maha Sarakham Educational Service Area Zone 2; 1 teacher at Ban Mekdum School; 3 students' guardians and 3 local indigenous people. The study was conducted through the use of biodiversity learning by using knowledge management: survey of the needs in learning process, focused group discussion, storytelling, knowledge assets, core competence synthesis, post action review, lesson distillation and information dissemination from participant discussion.

The results of the research were as follows:

1. The three groups who gave the general information totaled 103 informants: a teacher at Ban Mekdum School, the students' guardians and local indigenous people along with students. There were 38 males (36.89%), and 65 females (63.11%). The age of informants were 31-40 years old (33.01). The level of education was elementary level (37.86). Most of the informants indicated that biodiversity learning was necessary for the success of the community and should be developed in students to show concern their community. The learning activities should be conducted in the national resource, the forest. The suggestions were that the local indigenous people should be specially trained in order to get the most benefit for the students. The time to learn should be flexible. Teachers and local indigenous people should plan to arrange the activities

together in order to get the most efficiency. These activities increased the students' respect for their elders, so the activities should be done more. The local indigenous people can maintain their ideology and can transfer it to the new generation. Students could learn naturally. Based on the focus group discussion, it can be concluded that biodiversity learning by using local indigenous people to participate the learning activities increase student achievement

2. Being the characteristic of science for the students accepted that the learning process was suitable in the communication by encouraging them to exchange knowledge with the local indigenous people and elderly who had more experiences by retrieval the lesson distillation, wisdom within these each people and to use them as a resource. The students had been encouraged to use the technology to develop knowledge that can be used in daily life. This meant the students had gained being the science characteristic such as , will, endurance, curiosity, responsibility, honesty, economy, expressing ideas and accepting others' ideas and ability to reason. They can also work with other people creatively.